

Visok obisk v Zaplankah.

Ata župan pa so zaprli oči in mislili: Pepus Žabar ... Le kdo naj bi to bil? Žabar, Žabar? Pa ne da bi bil nemara tisti naš Žabar? Za vodo so včasih stanovali, pa jih že davno ni več tu. Pepus, Pepus ... Ali je to nemara njegova žena? Kajpada, to bo njegova žena in nihče drugi! Poštajna vendar, ministrski predsednik, to je vendar prvi za cesarjem ... O, Zaplanke, sreča se vas je po dolgem času usmilila, nova zarja se ti svetlika na obzorju. Zaplanke ponižne, velik dan vas čaka, sam ministrski predsednik vas obišče, ministrski predsednik — Žabarjev Pepe! Kje je že? Karekiroku. Hm, hm, Karekiroku, Karekiroku, Karekiroku ... Hentajno, saj sem že vedel, kje je ta mogočna država, seveda sem vedel, oh no, ne pride mi na jezik, saj pravim, stari ljudje pa res vse pozabimo. Naj bo že, kjer hoče, glavno je, da nas sam ministrski predsednik obišče, ministrski predsednik iz Karekiroku, še bolj glavno pa je, da je ta visoka eksccelenca pri nas v Zaplankah doma! V nedeljo pride na žegnanje. Kaj je že danes? Uh, sredo, sredo je že ... Za božji čas, pripravljenega pa še nič! In kdo bo za njim prvi deležen visoke časti? Jaz, jaz, ki sem po milosti božji in volji naroda župan v Zaplankah ... Ali sprejem, to je največja stvar. Sprejem ...

Občinski može so se naveličali čakati in nekdo je pristopil k atu županu in s strahom vprašal: »Ata župan, pa ne da bi bila spet vojska ...?«

Zdaj so se ata župan šele zbudili iz sladkega in težkega sna.

»Nič ne bo vojske, može, nič je ne bo, ampak nekaj hujšega ...«

»Za božjo sveto voljo, kaj pa je hujšega kakor vojska? Ali bomo mar doma morali vsi pomreti? Ali bo lakota ali potres? Bog se nas usmili in nas obvarji!« so šepetali med seboj in proseče zrli v ata župana Telebana, kakor da ga prosijo usmiljenja, kakor da on s svojo župansko vsemogočnostjo lahko vse prepreči in jih reši žalostne pogube.

»Ministrski predsednik ...« so ata župan izgovorili skrivnostno in z nekim svetim spoštovanjem in se zviška ozrli po vprašujočih obrazih.

»Ministrski predsednik ... Ata župan, kdo je pa to? Ali je več kakor okrajni glavar?« je nekdo vprašal.

»Več.«

»Na, zdaj pa imamo! Ali nas terja?«

»Nič nas ne terja, nas nima za kaj.«

»Kaj pa potem, ali bo samo račune pregledal?«

»A, bežite no, račune bo gledal! Ali mislite, da nima drugega dela?«

»Kaj pa potem?«

»Možje, da vam povem na kratko: Stvar je tale: Pepus Žabar nas bo obiskal. Zdaj je ministrski predsednik v državi Karekiroku. Naš rojak je in kot dober rodoljub ni pozabil svoje rodne vasi. Žabarjevega Pepeta ste menda vsi poznali, ko je še v srajčki letal po naši lepi vasi. Na žegnanje bo prišel z ženo, njegova žena, prav za prav njegova soproga je menda silno dobra in lepa ...«

»Že mogoče, toda ata župan, kaj je to ministrski predsednik? Ali je to več kakor župan, ki mu po novem pravimo občinski predsednik? Pa ne da bi bil ta Pepe zdaj še več, kakor ste vi?«

»Ministrski predsednik, to je vendar prvi za cesarjem!« so slovesno povedali ata župan in pri priči so vsi obmolknili, nekdo je snel klobuk iz samega spoštovanja. Ministrski predsednik, prvi za cesarjem in Žabarjev Pepe, ki je nekoč ves strgan za kravami hodil ...

»Ata župan, pa bi mi morali že kaj več vedeti o njem, če je res prvi za našim cesarjem...«

»Saj ni za našim!« so se odrezali ata župan.

»A tako! Za katerim pa?«

»Saj sem povedal, da je v veliki državi Karekiroku!«

»Oh, oh, ata župan, kje je pa to?«

»Da te sram ni! Občinski odbornik, pa tako malo izobražen, da še tega ne veš!« so se ata župan moško in učenjaško odrezali, da so se vsi čudili veliki brihtnosti svojega župana. Nihče ni vedel, kje bi bila ta država, pa si tudi nihče več ni upal vprašati. Ata župan že vedó in to je dovolj, vsi ne moremo toliko vedeti, potem bi bili pa lahko vsi župani...

»No, možje, gre zdaj za to, da visokemu gostu pripravimo dostojen sprejem, kakor se spodobi za Zaplanke in za visokega gosta. Temeljito se moramo pripraviti in pokazati, da nas veseli, da mu je pri nas tekla zibelka. Jaz sem v naglici preračunal, da bi šlo približno takole: Vsa vas mora na postajo k sprejemu! Jaz ga bom pozdravil najprej kot župan. Potem mu bo spregovoril gostilničar Bobek kot podžupan, moja žena bi mu pa podala šopek cvetja. Dalje: Od postaje skozi vas do moje hiše, kjer bo stanoval, mora stati najmanj sto mlajev, pa ne kake fizične prekle, pošteni mlaji morajo biti! Poleg tega naj bodo vse hiše okrašene z zelenjem in cvetjem, vsaka mora imeti zastavo! Če je kakšna bajta bolj starikava, jo morate nemudomu prebeliti, štrukelj, tvoja je že taka! Le glej, vsaj prebeli jo, več zdaj ne utegnemo! Mežnar bo zvonil z vsemi in na gričku naj streljajo možnarji! Za slučaj, da bi eksceľenca obiskali vsako posamezno hišo, morate povsod nacvreti in napeči toľiko, da bo dovolj! Ti, Bobek, pa glej, da ne boš točil tiste brozge, kot jo imaš zdaj! Da ne pozabim, pevci naj bodo na mestu. Kreda, katero pa najbolj urežete? Dobro, pa kar tisto: Že dolgo nismo pili ga, pili ga, pili ga... Samo da bo dobro šlo, nemara vam potem še za pijačo da!«

Tak načrt so zasnovali ata župan, vse premišľjeno in v najlepšem redu, ničesar ne sme manjkati, ničesar biti preveč! Občinski možje so zadovoljno prikimali, saj boljšega kot ata župan ne more nihče predlagati.

»V nedeljo zjutraj naj pa vsak obleče zakmašno obleko in vse mora na postajo! Možje, pozivam vas na složno delo in zaključujem še to sejo.«

Možje so kajpada z zaskrbljenimi obrazi počasi zapuščali županovo hišo. Na, kaj takega pa še ne! Bog se usmili, toľiko dela, časa pa tako malo! Ko bi vsaj imeli tri tedne, ne pa tri dni!

»Ali ste ga videli Pepeta, kdo bi si misľil, da bo tako visoko zlezal! Jaz sem pa še z njim nekaj v sorodu!« je začel nekdo pred vrati in vsi so za nekaj časa postali.

»Saj sem jaz tudi z njim v sorodu!«

»Jaz tudi, jaz tudi, tista dekla, ki je pred dvajsetimi leti pri nas služila, je péstovala teto njegove matere, ko je bila še čisto majhna!«

»Beži no, to pa ni sorodstvo!«

»Ravno ti me boš učil! Ali mar veš, kaj je sorodstvo!?«

»Jaz sem pa njegov sosed! Tudi to je nekaj!«

»A kje je tista država, Rakaruka, ali kako se ji že pravi, tega pa pri najboljši volji ne vem, čeprav sem že pol sveta obredel!« je otrinal z glavo gostilničar Peharček!

»Saj je vseeno, ali vemo ali ne, glavno je, da se zdaj dobro pripravimo, čas je presneto kratek, da nas ne uhití! Po mojem moramo še nocoj začeti in ne smemo čakati do jutri!«

»Bravo, Škraba, bravo, začeti je treba, ne pa se pričkati o žlahtí!«

»Tako je! Začnimo!«

In so začeli.

Završalo je po vasi, kakor da so začele čebele rojiti. Fantje in možje so drli skupaj, vsak je imel sekiro ali žago ali cepin ali vsaj kako vrv ali verigo. Šli so nad smreke, kajti sto mlajev ne bo tako hitro stalo. Ob tankem svitu lune so mrgolele temne postave, nihče ni veliko govoril, le lahen šepet je šumel. In mnogi so spraševali, če bodo jutri imeli ata župan svoj god, da se tako mudi. Pa so jim vrli občinski možje v kratkih besedah pojasnjevali, da so sicer to zaukazali ata župan, da pa ni to zanje, marveč za Žabarjevega Pepeta, ki bo v nedeljo prišel na obisk in da je menda ta človek postal »velika živina«. — »O, cela živina je ta človek, midva sva se nekoč za prazen nič malo sporekla, pa me je tako očofal, da se mi še danes pozna na nosu, res, cela živina je ta človek ...« je vedel povedati star fant. — »Ti ne razumeš, kaj je to ‚velika živina‘, mu zaničljivo odvrne občinski odbornik. — »Kaj ne bom vedel, kaj je velika živina! Velika živina je vol! Ali ne?« — »Ti si pa osel! Žabarjev Pepe je pa ministrski predsednik. Če bi zvedel, da si rekel, da je vol, te na mestu obesijo!«

»Kaj se boste pričkali! Sekat pojdimo!«

»Kam pa? V moje že ne!«

»Kar v županovo!«

»Tako je! Kar v županovo!«

V noč so se razlegnile sekire, padla je prva smreka, druga, tretja. V nekaj urah je bilo pol gozda na tleh.

»Pa vse bomo zapili potem!«

»Vse!«

»Živio Žabarjev Pepe, živio!«

(Dalje.)

Gustav Strniša: Pozno, na zimo prihajajo k nam
Vsi svetniki,
glasno potrčkajo na naš hram:
»Mi smo smrti znaniki!

Ali mislite še kdaj
na drage, ki so umrli,
ali ste jih pozabili zdaj
in naš praznik prezrli?«

»Nismo pozabili jih ne,
saj ste nas opozorili:
kostanj je zrel, vetrovi ječe,
zvonovi že mrtvim so zazvonili!

Nismo pozabili jih ne,
na grobe smo svečke prižgali,
polno žalosti nam je srce,
molili smo in se jokali.

Nocoj pa, ko bo stemnilo se,
kot žive bodo gomile,
spominov nebroj bo oglasilo se,
kot duše bi z rajnkimi govorile!«

